

Teir lesa Sosialin

TÚ blaðar ikki í eina Dimmu ella ein Fjúrtaða - uttan at síggja Sosialin umrøddan. Antin tað er eru dulnevndir lesarar, oddagreinskrivarar ella fremstu politikarar í flokkunum, sum standa hesum báðum bløðum nær, so er tað innihaldið í Sosialinum, sum fyllir ein stóran part av teigunum.

Í seinastu leygardagsdimmu er tað ein fyrrverandi landsstýrismaður og ein av tungvektarunum í sambandsflokkinum, Eilif Samuelsen, sum førir pennin. Hann hevur øgiliga ilt av, at Sosialurin loyvir sær at skriva um kreppuna, um figgjarlógina, um vónsvikin menniskju, sum missa arbeiði, um stovnar, sum syndrast - alt orsakað av teimum sera víttfævnandi sparitiløkunum - skerjingunum - sum samgongan hevur gjørt til sítt hjartamál.

NEI harra Eilif Samuelsen, tað er ikki Sosialurin, sum malar svart bara fyrri at mála svart. Tað eru ikki vit, sum burtur úr leysari luft finna uppá søgur við tí endamáli at sáa misálit á tykkum, sum valdið hava. Tað eru tvørturímóti tey menniskju og tey arbeiðspláss, sum hesar "drápuligu" skerjingar tykkara raka, ið koma við einum neyðarrópi. Og hvat er meira náttúrligt enn, at tey koma við hesum gjøgnum fjølmíðlarnar antin teir so eru knýttir at hesum ella hasum flokkunum.

AT tú ger gjøldur burtur úr pressufrælsinum og skuldetur okkum fyrri at misbrúka tað eru so títu orð.

Men hvussu ber tað til, at hvørja ferð Sosialurin nemur við okkurt "eymt" mál, so skal hann rakkast niður fyrri at vera óseriøs og ósakligur.

TAÐ eru tit sjálvir, sum hava lótt, ja so mikið nógv, at alt samfelagið er um at bresta. Tað sigur seg sjálv, at streðgar tú øllum virksemini í landinum, leinkjar tú hvønn einstakling so ella so, tá kann hetta bert enda við, at alt samfelagið steðgar upp. Hetta er nú einaferð tað, sum tit eru í ferð við at gera. Og so lætt skulu tit nú heldur ikki sleppa, at tit bara kasta alla skyld yvir á aðrar.

NEYVAN eru fleiri meiningar um, at neyðugt er at spara í eini tíð, har vit mæta trupulleikum og avmarkingum á so nógvum økjum. Tað kann væl ikki vera javnaðarflokkurin ella Sosialurin, sum hava skyldina fyrri, at kvoturnar eystanfyrri eru so nógv minkaðar ella at vit ikki sleppa at fiska í New Foundlandi. At fiskaprisirnir tey seinastu árinu hava verið so lágir!

SJÁLVAÐI hevur javnaðarflokkurin sín part av ábyrgdini fyrri gongdini í samfelagnum. Og hesari ábyrgd leypir hann sjálvaði ikki frá. Tað skal tó sigast á hesum stað, at tað hevði verið ynkskiligt, at javnaðarflokkurin í størri mun luttók í samfelagsstjórnunum nú hann endaði í andstöðu. Vónandi fara vit at hoyra meira til flokkinn og valdu politikararnar í komandi tíð. Tí uttan eitt munagott og breitt orðaskifti

millum flokkar og einstaklingar er demokratið lítið og einki vert.

MEN harra Eilif Samuelsen, at Sosialurin gongur tykkum nær, kann bert skiljast sum, at hann ger part av skyldu síni mótvægis borgarunum í hesum samfelagnum. Vit taka tað sum eitt herðaklapp, tá politikarar sum tú, ikki hava annað uppá hjarta enn at gera viðmerkingar til tað Sosialurin skrivar. Men hetta er nú heldur einki nýtt. Tí fara vit bara stutt aftur í tíðina, so minnst vit, at politikarar sambandsflokksins og aðrir við ikki vóru á tingsins røðarapalli, uttan at taka Sosialin uppá tungu, tá málið um Namibia og Suðurafrika varð til viðgerðar. Lítið dámdí teimum at skula viðganga, at skrivingin í Sosialinum um hetta mál, varð orsök til, at teir vóru noyddir til at samtykkja boykott móti Suðurafrika og Namibia. Gjördu teir ikki tað, so fingur teir einki landsstýri.

MANGT er at tríva í. Sambandstingmaðurin skrivar, at javnaðarmenn fráleiggja sær alla ábyrgd fyrri at hava avhøvdad farmaskipflotan. Og hetta skrivar hann um sama mundið, sum hann hartar javnaðarflokkinn fyrri at hava oyslað við samfelagsins peningagongnum við at lata veðhald til bygging av svartkjaftatrolarum. Var tað ikki júst fyrri at forða einum enn størri veðhaldsskræðli við álvarsligum avleiðingum, at m.a. javnaðarflokkurin noktaði fyrri at økja um veðhaldini til farmaskipini! Hevði tað almenna bundið seg enn meira í

samband við hesi skip, so hevði tað kunnað blivið til eina nógv størri veðhaldskatastrofu, enn tær vit eru vitni til í dag.

OG hvat viðvíkur svartkjaftaløgnum, so var tað rætt at gera fløgur í ein tilfán flota, men her varð tikið í so rívan til. Spell at hesar royndir skuldu miseydnast ella steðga upp, tí vit teimum avmarkingum sum eru alla staðni, er tað ikki bara náttúrligt men eisini neyðugt at gera royndir við nýggjum fiskasløgum, sum finnast í okkara sjógv.

TAÐ tú gloymir í skriving títu móti Sosialinum, Eilif Samuelsen, er rætturin hjá teimum menniskjum, sum tykkara alt ov drastisku skerjingar raka, at koma fram og siga hugsa sína. Henda rætt hava vit øll.

SO tá tú skrivar, at tað er Sosialurin, sum roynir at mála alt meira svart og dapurt enn tað í veruleikanum er, so er tað heldur ikki rætt, tí støðan talar fyrri seg. Hon er svørt og dypur. At tit ikki sjálvir hava uppdagað, hvussu katastrofalt tiltøkini raka, er at filast á. Vita tit tað ikki aðrastaðir frá, so kann ein siga, at nakað er vunnið, tá tit so dúgliga lesa Sosialin. Tá er hóast alt vón fyrri, at tit eisini í hesum máli - eins og tit gjördu tað í Nambiamálinum - at enda fáa eyguni upp fyrri einum parti av veruleikanum - og leggja tykkara politikk til rættis eftir tí.

jamú

Dimmalætting

Leygardagur 20. januar 1990.

Ábyrgd og undanstøkkking

Eins og brennivargurin er tann idnasti at vera uppi, tá ið roynt verður at sløkja eldin, soleiðis royna javnaðarmenn at blanda seg uppi, tá ið henda samgongan roynir at fáa skil á tí ormundarhúsi, sum teir lögdu eftir seg, eftir at hava sitið við stjórn frá 1985-88.

Tann, sum hevur lisið Sosialin síðni valið, hevur lagt til merkis, at strategier Javnaðarflokksins hevur verið, at teir í andstöðu skulu føra eina áleypandi politiska propaganda sum um Javnaðarflokkurin ongan tíð hevði sitið í nakrari samgongu og onga skyld og onga ábyrgd hevði av nøkrum sum helst av tí, sum alt færoyska samfelagið sviður fyrri í hesum døgum.

Teir fráleiggja sær alla ábyrgd fyrri at hava avhøvdad farmaskipflotan, fyrri svartkjaftarvinnunum, fyrri at hava økt munandi um

feskiskafloktan, hóast teir vistu, at hann var alt ov stórir frammanundan, fyrri at hava vaksnið um almenna sektin, hóast teir vistu, at samfelagsinnihækkurnar ikki orkaðu at bera henda vøkstur. Teir fráleiggja sær eisini ábyrgdina fyrri at hava sæð millum fingrar við at privat- og lantakarar øktu úttálandsskuldina við miltardum (so slapp tað almenna frá at taka lánini), teir vistu, at búskapurin og harvið serliga byggjemarkaðurin fór at verða yvirfitaður og at arbeiðsmegi varð sagn frá framleiðsluskipandi vinnuni yvir í ta útflutningsneutralu byggivinnuna.

Men líka so lítið, sum brennivargurin fær tvað seg reinan við at hjálpa at sløkja eldin, líka so lítið kann Føroya Javnaðarflokkur fáa tvað sína samskuld og sína sambyrgd av sær fyrri at eiga hovuðs-

ábyrgdina av at hava koyrt færoyska samfelagið út í eitt vinnuligt og búskaparligt ófni, sum tað fer at taka nógv ár at rætta upp aftur.

Tá man tí vera tann evsti formurin fyrri sjálvspeji, tá ið Sosialurin í farnu viku skrivar í eini oddagrein: "Politikarar, sum ikki tora at taka ábyrgd av teimum avgerðum teir sjálvi hava tikið, hava einki at gera hvørki á Føroya lögtingi ella í Føroya landsstýri."

Hetta er vorið sum ábreiðsla. Sosialurin gevur javnaðarstjórnunum og fylgjeinum teirra frá undanfarna samgongu. Men tað er Guds barnið, ið batnar.

Kanska fara vit frá nú av at síggja ein meira ábyrgdarfullan og veruleikakendan sløkja eldin, líka so lítið kann Føroya Javnaðarflokkur fáa tvað sína samskuld og sína sambyrgd av sær fyrri at eiga hovuðs-

um um, at tann sera strammi búskaparpolitikkurin, sum landsstýrið fær, er aldeilis neyðugur, um vit skulu hava nakran veruligan møguleika at sleppa út úr búskaparligu felluni, vit eru komin í. Her nytta ongur hussini lappaloysnir, sum hava verið royndar áður við ongun øðrum úrsiti, uttan at vit eru endað í somu suggini. Nú er neyðugt við nýhugan. Nú er neyðugt við strukturbroytingum, og hesar broytingar er eingin betri førir fyrri at gera enn teir avvarðandi stovnsleiðararnir - sjálvaði í samband við manningina á stovnum.

Kanska fara teir eisini - fyrri at styrkja um trúvindið - at viðganga, at tað er tann eftirlitspolitikkurin, sum er ein fastur og ófrávikur partur av sosialismuni, ið er orsök til ta ovurhonds stóru peningaymrytsluna í

samfelagnum, serliga hesi seinastu fyra árin.

Higartil hava teir avmarkað seg til at bjóða einum stovnsleiðara fyrri og øðrum eftir at koma í Sosialin og pensla út, hvussu hart stovnurin er raktur og hvørjar tær ringast hugsandi avleiðingar kunnu fara at verða: hvussu nógv fólk, ið verða uppsagdi, at tað verður tey seiku, børn, gomul, brekkað og sjúk, hesar sparringarnar fara at ganga út yvir. Tessa svartari tess betri.

Hetta batir ikki um møguleikarnar hjá hesi samgonguni at arbeiða fram móti at fremja nakrar grundleggjandi broytingar innan allan tann almenna sektorin og at lata hesar broytingar breiða seg eisini inn á tað hálvalmenna økið, sum partur av almennu um stuðli.

Javnaðarflokkurin koyrir

upp á frihjol í hesum døgum, teir hava einki annað alternativ enn at hekkja veltungarnar á figgjarlógina og økja um tað virksema, ið einki gevur av sær.

Tá ið Sambandsflokkurin fór upp í hesa samgonguna var tað ikki fyrri krúpa sær undan ella bert hanga uppi ella koyra upp á frihjol. Vit fóru við tí fyrri eyga at vanda búskaparligu gongdina. Tiltøkini at røkka hesum máli eru feld niður í samgonguskjalid, sum hinir báðir samgonguflokkarnir eisini hava undirskrivað. Tí fara tey øll at verða førd út í livið. Tað fer at svíða, meðan tað stendur uppi, men Sambandsflokkurin fílmast ikki.

Tað standist hvat av ið má.

Eilif Samuelsen.